ԻՆՆԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻԻ 2,502 — Կ. ՊՈԼԻՍ 1904, ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 4—17 — 10 Շեվվալ, 1322—4 ԹԵՆՆՈՒՆԻ Է՛Վ 1320 — ՇԱԲԱԹ

ՅՈՒԶԱՆԹԻՈՆ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԻՉԵԱՆ

PUZANTION
Journal Arménien Quotidien, Politique, Financier et Littéraire
Directeur - Propriétaire
PUZANT KÉTCHIAN
Bab-Ali Djaddéssi, № 23-25
CONSTANTINOPLE

Բիւզանդիոն

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՄԵՆՕՐԵԱՅ — ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

Ամուսնի մը պ՛ուզէ մութէ արտօնուի նոր ամուսնութիւն մը կնքելու, ա՛յն անձին հետ որ իր մեղսակիցն եղած էր ամուսնական անհաւատարմութեան գործին մէջ։ Այն ազգերուն մէջ ուր ամուսնալուծումը կ՛արտօնուի՝ եկեղեցական օրէնքը թող չի տար որ այրը կամ կինն ամուսնանայ անոր հետ որուն հետ մեղանչեց ամուսնական հաւատարմութեան պարտաւորութեան դէմ։ Թրանսվալի Բօ՛նաթոլէոն քաղաքային օրէնքն ալ, 100 տարի առաջ դրուած, ընդունած էր եկեղեցական օրէնդրութեան այս սկզբունքը, և չէր արտօներ այնպիսի մեղսակիցներու ամուսնութիւնը։ Հետեւանքն այս կ՛ըլլար որ, երբ ամուսնութիւնը լուծուէր, թէեւ անմեղ նկատուած կողմը կ՛արտօնուէր իր ուզած անձին հետ ամուսնանալու, բայց մեղաւոր կողմը չէր կրնար օրինաւոր ամուսնութիւն կնքել այն անձին հետ որուն հետ մեղանչած յարաբերութեան մէջ գտնուելը պատճառ եղած էր անոր ամուսնութեան եղծման, և պարտէր ուրիշի մը հետ կարգուիլ, և կամ ապօրէն վիճակի մէջ կ՛շարունակէր մնալ նոյն անձին հետ։ Այս վերջին անպատեհութիւնն ի նկատ առնելով, և չուզելով այս կերպիւ անբարոյական վիճակի մը յարատեւումն օրինօք պարտադրիլ զարձնել, չատեր կ՛պահանջէին վերջ֊ծել Բօս Նաթոլէոնի 298րդ յօդուածը, որ մեղանչական յարաբերութեան մէջ գտնուածներուն ամուսնութիւնը կ՛արգիլէ։ Ինդիրն երկար ատեն ծեծուելէ ետքն հրապարակի վրայ, առիթ տուաւ վիճաբանութիւններու Երեսփ. Ժողովին մէջ, որ վերջապէս չընդեց սոյն յօդուածը։ Խընդիրը գնաց Մ֊երակոյտին, որ իր մէջէն յանձնաժողով մը կազմեց նախաքննութեան համար։ Կ՛ըսուի թէ յանձնաժողովին մեծամասնութիւնն համամիտ է նրեսփ. Ժողովոյ մեծամասնութեան, բայց տակաւին Մ֊երակոյտը չտուաւ իր որոշումը, և ընդհանուր հետաքրքրութիւն կայ լսելու թէ վերջապէս պիտի փոխէ՞ իր կարծիքը, զի մինչեւ ցարդ Մ֊երակոյտն էր պաշտպան 298րդ յօդուածին։

Այս յօդուածին հակառակորդները կ՛ըսեն թէ ամուսնութիւնը կ՛լուծուի այն ընդհանուր սկզբունքով թէ օրէնքը կոյր գործիք ըլլալու չէ անբարոյական վիճակ մը տեւական կացուցանելու։ Ծորչափ ամուսնութիւնն անվաղելի կ՛նկատուէր, յաճախ կ՛պատահէր որ մէկ կողմն անբարոյական յարաբերութեան մէջ ժամանակ անցընէր, մինչ անմեղ կողմը տանջուէր։ Ամուսնալուծումն ընդունուեցաւ՝ կերպիւ իւիք պատճառ ունենալու համար անհատատրիմ կողմը, ամուսնական վիճակին բարոյական, ընկերական ու նիւթական առաւելութիւնները ներէն զրկելով զայն, և ազատ կացուցանելու համար անմեղ կողմը։ Բայց այս սկզբունքին հակառակը չէ՞նք գտներ մի՞թէ 298րդ յօդուածին մէջ, որ անգամ մը զիրար սիրած երկու կողմերը կ՛պարտաւորէ իրարու հետ ապօրէն յարաբերութեան մէջէ գտնուելու, չհոլլտրելով անոնց որ օրինաւոր ամուսնութեամբ կանոնաւորեն իրենց ո՛ւ է կերպիւ սկսած ու այլեւս կատարեալ իրողութիւն դարձած կենակցութիւնը։

Նոյն յօդուածին հակառակորդները կ՛առարկեն նաեւ թէ յանցանքի մը երկրորդական պատիժները գլխաւոր պատիժէն աւելի ծանր ըլլալու չեն ընդհանուր սկզբունքով։ Արդ, քանի իսկ ամուսնական անհաւատարմութեան պատիժը, ինչ նայած ինչ ընդհանուր կարծիքի մը, և պարտէր ուրիշի մը հետ կարգուիլ, և կամ ապօրէն վիճակի մէջ կ՛շարունակէր մնալ նոյն անձին հետ։ Այս վերջին անպատեհութիւնն ի նկատ առնելով, և չուզելով այս կերպիւ անբարոյական վիճակի մը յարատեւումն օրինօք պարտադրել, չատեր կ՛պահանջէին վերջ֊ծել Բօս Նաթոլէոնի 298րդ յօդուածը, որ մեղանչական յարաբերութեան մէջ գտնուածներուն ամուսնութիւնը կ՛արգիլէ։ Ինդիրն երկար ատեն ծեծուելէ ետքն հրապարակի վրայ, առիթ տուաւ վիճաբանութիւններու Երեսփ. Ժողովին մէջ, որ վերջապէս չընդեց սոյն յօդուածը։ Խընդիրը գնաց Մ֊երակոյտին, որ իր մէջէն յանձնաժողով մը կազմեց նախաքննութեան համար։ Կ՛ըսուի թէ յանձնաժողովին մեծամասնութիւնն համամիտ է նրեսփ. Ժողովոյ մեծամասնութեան, բայց տակաւին Մ֊երակոյտը չտուաւ իր որոշումը, և ընդհանուր հետաքրքրութիւն կայ լսելու թէ վերջապէս պիտի փոխէ՞ իր կարծիքը, զի մինչեւ ցարդ Մ֊երակոյտն էր պաշտպան 298րդ յօդուածին։

Այս յօդուածին հակառակորդները կ՛ըսեն թէ ամուսնութիւնը կ՛լուծուի այն ընդհանուր սկզբունքով թէ օրէնքը կոյր գործիք ըլլալու չէ անբարոյական վիճակ մը տեւական կացուցանելու։ Ծորչափ ամուսնութիւնն անվաղելի կ՛նկատուէր, յաճախ կ՛պատահէր որ մէկ կողմն անբարոյական յարաբերութեան մէջ ժամանակ անցընէր, մինչ անմեղ կողմը տանջուէր։ Ամուսնալուծումն ընդունուեցաւ՝ կերպիւ իւիք պատճառ ունենալու համար անհատատրիմ կողմը, ամուսնական վիճակին բարոյական, ընկերական ու նիւթական առաւելութիւնները ներէն զրկելով զայն, և ազատ կացուցանելու համար անմեղ կողմը։ Բայց այս սկզբունքին հակառակը չէ՞նք գտներ մի՞թէ 298րդ յօդուածին մէջ, որ անգամ մը զիրար սիրած երկու կողմերը կ՛պարտաւորէ իրարու հետ ապօրէն յարաբերութեան մէջ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐ ԺՈՂՈՎՐԴԻ ՕՐԳԱՆ — ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿՈՄՈՒՆԻՍՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵՏԻ, ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՄԻՆԻՍՏՐՆԵՐԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ԵՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐ ԺՈՂՈՎՐԴԻ ՊԱՏԳԱՄԱՎՈՐ ԽՈՐՀՐԴԻ ՕՐԳԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ԳԼԽԱՎՈՐ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ — ՀԱՅՊԵՏՀՐԱՏ

ՀԱՍՑԵ ՊԱՀՊԱՆՈՒՄ ՊԵՏՔ Է ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ԳԼԽԱՎՈՐ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ — ՀԱՅՊԵՏՀՐԱՏ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ԳԼԽԱՎՈՐ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ — ՀԱՅՊԵՏՀՐԱՏ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ԳԼԽԱՎՈՐ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ — ՀԱՅՊԵՏՀՐԱՏ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ԳԼԽԱՎՈՐ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ — ՀԱՅՊԵՏՀՐԱՏ

ՄԵՐ ՀԱՅՐԵՆԻՔԸ

ՊԱՏՄՎԱԾՔ ՀԱՅ ԳԱՂԹԱԿԱՆԻ ՄԱՍԻՆ

ԳՐԵՑ ՀԱՍՏԱՏՈՂ ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆԻՆ

ՀԱՅ ՄԱՐԴՈՒ ՀԱՐԱՏԵՎ ՊԱՅՔԱՐԸ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՎԱՌԱՐԱՆ

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ 1857 Թ. ՆՈՐԱՑԱԾ ՀԱՏՈՒԿՈՎ ՄԻԱՑՎԱԾ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԶՈՎԱՀԱՅԿ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՐԴԵՀԱՅԻՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ